

Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449

DODATEK č. 1

ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO

PROGRAMU

Platnost: 1. 9. 2018

Číslo jednací: VP/2018/20/GY

Mgr. Petr Harbich
zástupce ředitele pověřený řízením školy

Obsah

1. UČEBNÍ PLÁN.....	3
1.1. Celkový	3
1.2. Ročníkový	5
1.3. Integrované vzdělávací obory	7
2. UČEBNÍ OSNOVY	9
2.1. Jazyk a jazyková komunikace.....	9
2.1.1. Český jazyk a literatura.....	10
2.1.2. Anglický jazyk	22
2.1.3. Německý jazyk.....	28
2.1.4. Francouzský jazyk	32
2.1.5. Ruský jazyk	39
2.1.6. Španělský jazyk.....	42
2.2. Matematika a její aplikace.....	49
2.2.1. Matematika	50
2.3. Člověk a společnost.....	54
2.3.1. Dějepis.....	55
2.3.2. Základy společenských věd	59
2.4. Člověk a zdraví	62
2.4.1. Tělesná výchova	63

1. Učební plán

1.1. Celkový

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace		
Český jazyk a literatura	14	12
Anglický jazyk *	14	12
Německý jazyk **	12	12
Francouzský jazyk **	12	12
Španělský jazyk **	12	12
Ruský jazyk **	12	12
Matematika a její aplikace		
Matematika	16	10
Člověk a společnost / člověk a příroda/ člověk a svět práce		
Dějepis	8	0
Základy společenských věd	7	0
Člověk a zdraví		
Tělesná výchova	8	8

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	ŠVP	RVP
Volitelné vzdělávací aktivity****	16	8
Konverzace z cizího jazyka	4	X
Volitelný seminář dvouletý (právě jeden)	5	X
Volitelný seminář jednoletý (právě dva)	7	X
Seminář z matematiky	5	X
Seminář z dějepisu	3	X
Seminář deskriptivní geometrie	3	X
Seminář z fyziky	3	X
Seminář z informatiky	3	X
Seminář z chemie	3	X
Seminář ze základů společenských věd	5	X
Literární seminář	3	X
Seminář ze zeměpisu	3	X
Seminář z biologie	5	X
Dějiny výtvarné výchovy	3	X
Seminář z anglického jazyka	3	X

* První cizí jazyk je anglický jazyk, třída se ve všech vyučovacích hodinách dělí na dvě skupiny. Pro žáky, kteří neměli anglický jazyk na základní škole (v posledních letech velmi ojedinělé případy), připraví vyučující individuální plán, aby během prvního ročníku doplnil požadované znalosti.

** Každý žák volí právě jeden druhý cizí jazyk z předložené nabídky.

**** Žáci si volí volitelné vzdělávací aktivity dle nabídky specifikované v aktuálním Dodatku ŠVP.

1.2. Ročníkový

Předmět	IV. ročník
Český jazyk a literatura	5
Anglický jazyk ¹	4
Francouzský jazyk ²	3
Německý jazyk ²	3
Ruský jazyk ²	3
Španělský jazyk ²	3
Konverzace z cizího jazyka ³	2
Základy společenských věd	1
Dějepis	2
Matematika	4
Tělesná výchova	2
¹ Anglický jazyk je vyučován jako 1. cizí jazyk (dotace 3+3+4+4). ² Žák vybírá právě jeden druhý cizí jazyk z nabídky čtyř cizích jazyků (francouzský, německý, ruský a španělský jazyk) - dotace 3+3+3+3. ³ Žák si volí konverzaci z právě jednoho z cizích jazyků jako předmět povinně volitelný.	
Žáci pokračují v povinně volitelném předmětu od 3. ročníku.	
Seminář ze základů společenských věd	3
Seminář z biologie	3
Seminář z matematiky	3
Povinně volitelné předměty od 4. ročníku. Žák volí právě dva z nabízených seminářů pro 4. ročník ⁷	
Literární seminář	3
Seminář z dějepisu	3
Seminář z fyziky	3
Seminář z informatiky	3
Seminář z chemie	3
Seminář ze zeměpisu	3
Dějiny výtvarného umění	3
Seminář z deskriptivní geometrie	3
Povinně volitelné předměty od 4. ročníku. Žák volí právě jeden z nabízených seminářů pro 4. ročník ⁷	
Geografie cestovního ruchu	1
Základy kryptologie	1
Modelování ve 3D	1
Humanitní proseminář	1
Dějiny v dokumentárním filmu	1
Úvod do mediální výchovy	1
Proseminář ke studiu ekonomie	1

Lingvistický kroužek	1
Experimenty ve fyzice	1
Barevná chemie	1
Proseminář ke studiu medicíny	1
Základy robotiky	1
Politická geografie	1
Matematické repetitorium	1
Britské a americké reálie	1
⁷ Povinně volitelné předměty (semináře) si žáky vybírá dle aktuální nabídky zveřejněné ředitelem školy v souladu s dodatkem ŠVP vždy v předchozím školním roce	
Celkem hodin dle školního vzdělávacího plánu	33

Poznámky k vyučovacím předmětům

- Vyučovací předmět základy společenských věd vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společensko-vědní základ, v předmětu je integrován vzdělávací obor Člověk a svět práce.
- Vyučovací předmět biologie integruje část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
- Vyučovací předmět zeměpis vychází ze vzdělávacího obsahu oborů geografie a geologie.
- Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována v předmětech základy společenských věd a dějepis.

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

- Vzdělávací oblast Umění a kultura, výtvarný obor je realizován v předmětu Dějiny výtvarné výchovy.

1.3. Integrované vzdělávací obory

Vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* a vzdělávací obory *Výchova ke zdraví* (ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*) a *Geologie* (ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*) jsou integrovány do ostatních předmětů dle následující tabulky:

Vzdělávací obor Tematický okruh	Integrováno v předmětu, ročník, učivo
1. Člověk a svět práce	
1.1. Trh práce a profesní volba	NEJ, 4. roč., Povolání
	RUJ, 4. roč., Životní styl
1.2. Pracovněprávní vztahy	NEJ, 4. roč., Povolání, uplatnění na trhu práce
1.3. Tržní ekonomika	ANJ, 4. roč., Evropská unie
1.4. Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice	ANJ, 4. roč., Evropská unie
	NEJ, 4. roč., Evropská unie, hospodářství, státní ekonomie
1.5. Finance	MAT, 4. roč., Finanční matematika
	ANJ, 4. roč., Rodina
	NEJ, 4. roč., Peněžní instituce

Vzdělávací obor Tematický okruh	Integrováno v předmětu, ročník, učivo
2. Výchova ke zdraví	
2.1. Zdravý způsob života a péče o zdraví	4. roč., Biochemie
	ZSV, 4. roč., Základy etiky
	RUJ, 4. roč., Životní styl, péče o zdraví
	ZSV, 4. roč., Základy etiky
2.2. Vztahy mezi lidmi a formy soužití	ANJ, 4. roč., Rodina, mezilidské a rodinné vztahy
	NEJ, 4. roč., Mezilidské vztahy
	RUJ, 4. roč., Komunikace, životní styl
2.3. Změny v životě člověka a jejich reflexe	ANJ, 4. roč., Rodina, mezilidské a rodinné vztahy
	RUJ, 4. roč., Výchova ke zdraví
2.4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	4. roč., Zdravý životní styl, alkohol, drogy
2.5. Ochrana člověka za mimořádných událostí	RUJ, 4. roč., Ochrana životního prostředí

Vzdělávací obor Tematický okruh	Integrováno v předmětu, ročník, učivo
3. Geologie	
3.1. Geologické procesy v litosféře	RUJ, 4. roč., Příroda, Sibiř
3.2. Voda	RUJ, 4. roč., Ochrana životního prostředí, Sibiř

Použité zkratky:	
ANJ, NEJ, FRJ, RUJ, SPJ	Anglický, německý, francouzský, ruský, španělský jazyk
BIO, CHE, MAT	Biologie, chemie, matematika
ZSV, ZEM, VV	Základy společenských věd, zeměpis, výtvarná výchova

2. Učební osnovy

2.1. Jazyk a jazyková komunikace

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východiska ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání jazyka českého i cizího jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání;
- zvládnutí základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování;
- utváření všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti, který napomáhá k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot různých jazykových komunit;
- porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery;
- tvořivé práci nejen s věcným, ale i s uměleckým textem, jež vede k porozumění významové výstavby textu, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti;

- vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké a neumělecké literatury, které se později projeví v celoživotní orientaci žáka;
- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.

2.1.1. Český jazyk a literatura

Ve výuce českého jazyka a literatury žáci získávají přiměřené poučení o jazyku - ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláním - jako východisko ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež vede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Kontrolní slohové práce (4. ročník), Umělecký styl (4. ročník)
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Kontrolní slohové práce (4. ročník)
- Sociální komunikace
Literatura po r. 1989 (4. ročník)
- Morálka všedního dne
Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Česká poezie po roce 1945 (4. ročník), Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Literatura po r. 1989 (4. ročník)

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Česká poezie po roce 1945 (4. ročník), Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Literatura po r. 1989 (4. ročník)
- Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Literatura po r. 1989 (4. ročník)
- Žijeme v Evropě
Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Literatura po r. 1989 (4. ročník), Komplexní opakování literárního učiva (4. ročník)
- Vzdělávání v Evropě a ve světě

Umělecký styl (4. ročník), Vývoj českého jazyka (4. ročník), Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Komplexní opakování jazykového a stylistického učiva (4. ročník)

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Umělecký styl (4. ročník), Vývoj českého jazyka (4. ročník), Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Česká poezie po roce 1945 (4. ročník), Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Komplexní opakování literárního učiva (4. ročník), Komplexní opakování jazykového a stylistického učiva (4. ročník)

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Člověk a životní prostředí

Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník), Česká poezie po roce 1945 (4. ročník), Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Komplexní opakování literárního učiva (4. ročník)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Média a mediální produkce

Umělecký styl (4. ročník) Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník) Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník) Komplexní opakování jazykového a stylistického učiva (4. ročník)

- Mediální produkty a jejich význam

Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník)

- Účinky mediální produkce a vliv médií

Světová literatura 2. poloviny 20. století (4. ročník)

- Role médií v moderních dějinách

Vývoj českého jazyka (4. ročník), Česká poezie po roce 1945 (4. ročník), Česká próza a drama po roce 1945 (4. ročník), Literatura po r. 1989 (4. ročník), Komplexní opakování literárního učiva (4. ročník)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje a organizuje učební činnost
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- vybírá metodu
- problém správně interpretuje
- dokáže využít různých postupů
- posuzuje jednotlivé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanská

- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
(chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc)
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě

Kompetence k podnikavosti

- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

4. ročník - dotace: 5, povinný

Divadelní a filmová představení, referáty (Aktivita)

Datový projektor, PC, interaktivní tabule, radiomagnetofon, slovníky, tiskoviny (Pomůcka)

Soutěže:

Olympiáda v českém jazyce. Evropa ve škole. Další soutěže dle aktuální nabídky.

Monolog a dialog, základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby

výstupy	učivo
při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Druhy literárního dialogu
v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči	Subjekty

v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech	mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy) Slohové útvary uměleckého stylu Jazykové prostředky, narativní postupy
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (m. diskusní) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Vzdělávání v Evropě a ve světě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z	

různého kulturního prostředí (m. expoziční)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Média a mediální produkce (m. expoziční)

Obecné poučení o jazyku a řeči

výstupy	učivo
při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Hláskové rozdíly mezi slovanskými jazyky Hláskové změny na rozhraní praslovanského období a počátku vývoje češtiny Hláskový a tvaroslovný vývoj češtiny Vývoj spisovné češtiny ve vztahu k vývoji společnosti Vývojové tendence současné spisovné češtiny
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Vzdělávání v Evropě a ve světě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (m. expoziční) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Role médií v moderních dějinách (m. expoziční)	

Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury

výstupy	učivo
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné,	Odras 2. světové války ve světové literatuře Existencialismus Neorealismus Nový román Rozhněvaní mladí muži Beatníci Magický realismus Postmodernismus Literatura s prvky sci-fi Poválečné drama ve světové literatuře

středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Morálka všedního dne (m. diskusní) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (m. expoziční) • Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (m. dialogická) • Vzdělávání v Evropě a ve světě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (m. expoziční) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA • Člověk a životní prostředí (m. dialogická) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Média a mediální produkce (m. expoziční) • Mediální produkty a jejich význam (m. expoziční) • Účinky mediální produkce a vliv médií (m. expoziční)	
Přesahy z a do: DEJ (4. ročník): II. světová válka, DEJ (4. ročník): Evropa a svět po II. sv. válce, DEJ (4. ročník): Rozpad bipolárního rozdělení světa, DEJ (4. ročník): Ohniska konfliktů, SBI (4. ročník): Ekologie	

Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury

výstupy	učivo
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu	Prožitek války a okupace v české poezii Básnické skupiny Významné osobnosti české poválečné poezie Underground Písničkáři

při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Morálka všedního dne (m. diskusní) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (m. expoziční) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA • Člověk a životní prostředí (m. diskusní) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Role médií v moderních dějinách (m. expoziční)	
Přesahy z a do: DEJ (4. ročník): II. světová válka, DEJ (4. ročník): Evropa a svět po II. sv. válce, DEJ (4. ročník): Rozpad bipolárního rozdělení světa, DEJ (4. ročník): Ohniska konfliktů	

vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury

výstupy	učivo
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky	Česká válečná próza - 1. a 2. vlna Obraz soudobého člověka v české literatuře po r. 1945 Historický román v české poválečné literatuře

básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vypravěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	Psychologická próza v české poválečné literatuře Česká literatura samizdatová a exilová Poválečné české drama Drama 60. let - divadla malých forem Absurdní drama v české literatuře
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Morálka všedního dne (m. diskusní) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (m. expoziční) • Žijeme v Evropě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (m. expoziční) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA • Člověk a životní prostředí (m. diskusní) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Média a mediální produkce (m. expoziční) • Role médií v moderních dějinách (m. expoziční)	
Přesahy z a do: DEJ (4. ročník): II. světová válka, DEJ (4. ročník): Evropa a svět po II. sv. válce, DEJ (4. ročník): Rozpad bipolárního rozdělení světa	

vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury

výstupy	učivo
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky,	Česká próza po r.

encyklopedie, internet) rozdělí umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozdělí a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozdělí texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	1989 - vypravěčská, experimentální
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Sociální komunikace (m. diskusní) • Morálka všedního dne (m. diskusní) • Spolupráce a soutěž (m. hodnocení) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (m. expoziční) • Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (m. expoziční) • Žijeme v Evropě (m. expoziční) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Role médií v moderních dějinách (m. expoziční)	
Přesahy z a do: DEJ (4. ročník): Rozpad bipolárního rozdělení světa, DEJ (4. ročník): Ohniska konfliktů,	

vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury, text a intertextovost

výstupy	učivo
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře rozezná typy promluv a vypravěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	Periodizace literatury, vývoj kontextu české a světové literatury Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností Literární směry a hnutí, vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu Komplexní opakování Text a intertextovost, žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, plagiát...), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka, autorský komentář, recenze) Interpretace literárních textů
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Spolupráce a soutěž (m. hodnocení) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Žijeme v Evropě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (m. expoziční) ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA • Člověk a životní prostředí (m. diskusní)	

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Role médií v moderních dějinách (m. expoziční)

Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby, jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla

výstupy	učivo
při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby - koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti), členění textu, odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost) Realizace funkčních stylů v textech
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA • Spolupráce a soutěž (m. hodnocení) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH • Vzdělávání v Evropě a ve světě (m. expoziční) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA • Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z	

různého kulturního prostředí (m. expoziční) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA • Média a mediální produkce (m. expoziční)
--

2.1.2. Anglický jazyk

Předmět anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor cizí jazyk a je z něj možno dělat maturitní zkoušku buď ve společné, nebo profilové části.

Anglický jazyk se vyučuje od prvního ročníku jako první cizí jazyk. Žáci jsou rozděleni do skupin podle svých znalostí ze základní školy. Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro cizí jazyk. Vyučování probíhá

v odborných jazykových učebnách, v učebně s interaktivní tabulí, v běžných učebnách a popř. v počítačových učebnách.

Ve třetím a čtvrtém ročníku je jedna hodina týdně vyučována rodilým mluvčím a to dle učiva obsaženého ve školním vzdělávacím programu. Časová dotace předmětu je 4 hodiny týdně.

Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (v mluvené i v písemné podobě).

Žákům si mohou předplatit časopisy v anglickém jazyce, navštěvují divadelní představení v anglickém jazyce. Ve škole jsou informováni o mezinárodních zkouškách z anglického jazyka a účastní se konverzačních soutěží v anglickém jazyce. Dále mohou svoje znalosti prakticky využít při setkání s anglicky mluvícími cizinci ve škole.

Mezipředmětové vztahy se uplatňují především vůči českému jazyku, a to v oblasti literatury, dále pak v nácviu slohových útvarů, nácviků gramatických a syntaktických jevů. Mezipředmětové vztahy se dále rozvíjejí vůči druhému cizímu jazyku, a to v oblasti porovnávání výslovnosti, gramatiky a slovní zásoby. Při výuce anglického jazyka se snažíme využívat rozmanité výukové metody.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;
- procvičuje se žáky znalosti z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a vhodných cvičení;
- představuje novou slovní zásobu odvozováním smyslu z kontextu;
- vybízí žáky k odhadování obsahu čteného nebo slyšeného textu z jeho nadpisu a doprovodných obrázků nebo fotografií;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové linii a porozumění nových výrazů a frází;
- dle aktuální potřeby žáků zařazuje do výuky speciální cvičení uspořádané na konci učebnice k intenzivnímu procvičení gramatiky a slovní zásoby;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a

hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;

- nabízí žákům cvičení z oddílu učebnice zvaném „Příprav se na test“ a vede je tak k rozpoznání úrovně svých aktuálních znalostí z probírané lekce;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů k porozumění čtení naučně populárních textů;
- vybízí žáky k získání sebejistoty při komunikaci v AJ, k upevňování slovní zásoby, gramatiky a k pravidelnému sledování svého pokroku v učení pomocí speciálních cvičení na konci učebnice.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisejí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj, osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají úlohám maturitních zkoušek a připravuje tak žáky na jejich řešení a úspěšné zvládnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává žákům střídavě úlohy k procvičování porozumění čtení, poslechu, k nácviku psaní a mluvení a vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- využívá cvičení a úloh ve speciální části lekce k nácviku komunikace a sdílení názorů v písemné formě;
- zadává samostatnou písemnou práci na konci každé lekce, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci v různých slohových útvarech;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- při práci na hodinách používá anglický jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky vyjadřovat se na hodinách anglicky;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako nástroj ke komunikaci a zdroj informací.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje po žácích pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení;

- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisujících skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidí, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- zařazuje do výuky úkoly, hry a kvízy do dvojic nebo do menších skupin;
- speciálními cvičeními v oddíle „Připrav se na test“ podporuje u žáků jejich sebedůvěru ve své schopnosti.

Kompetence občanská

Učitel

- poukazuje na každodenní život lidí na celém světě v diskusi po přečtení populárně naučných textů;
- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami vede žáky ke srovnání různých kultur a k jejich respektování;
- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmu širší skupiny.

Environmentální výchova, tematický okruh: Problematika vztahu organismů a prostředí

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

Průřezová témata, která se realizují průběžně ve všech ročnících:

1. Osobnostní a sociální výchova:

1.1 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (já sám o sobě, můj svět, zájmy, rodina, názory, vztahy k ostatním, plánování budoucnosti),

1.2 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému (řešení problému dialogem, předcházení stresu a zvládání stresových situací, nácvik rolí vedoucího i vedeného),

1.3 Sociální komunikace (respektování názoru jiných, pozitivní komunikace, vyjednávání a řešení problému),

1.4 Morálka všedního dne (mé hodnoty a morálka, rozlišování dobra a zla, pomoc ostatním, význam charitativních organizací, dilemata dnešní doby),

1.5 Spolupráce a soutěž (originalita x přizpůsobení se, rozvíjení schopnosti spolupráce ve dvojici/skupině, rozvíjení schopnosti argumentace)

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

2.1 Globalizační a rozvojové procesy (pochopení procesu globalizace a její vliv na náš svět, zemi, mé jako jedince, prolínání kultur, česká identita),

2.2 Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, diskriminace, nevládní organizace), 2.3 Humanitární

pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní organizace a pomoc), 2.4 Žijeme v Evropě (evropská kultura, rozdíly v životním stylu,

Evropská unie, přínos České republiky)

2.5 Vzdělávání v Evropě a ve světě (význam vzdělání pro život a společnost, rozdílné vzdělávací systémy)

3. Multikulturní výchova:

3.1 Základní problémy sociokulturních rozdílů (soužití různých etnik, diskriminace, asimilace x separace, důvody migrace),

3.2 Psychosociální aspekty interkulturality (předsudky o jiných etnikách, strach z cizinců, změna vztahu k „jiným“),

3.3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (cizí jazyk jako nástroj komunikace, diskriminace)

4. Environmentální výchova:

4.1 Problematika vztahu organismu a prostředí (ekosystémy),

4.2 Člověk a životní prostředí (vliv člověka, význam obnovitelných zdrojů, chování šetrné vůči životnímu prostředí, vliv růstu populace na planetu, zapojení jednotlivce),

4.3 Životní prostředí regionu a České republiky (Pardubicko a naše životní prostředí – identifikace problému, povědomí o možném řešení)

5. Mediální výchova:

5.1 Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace – historický vývoj médií a jejich vliv, práce lidí v médiích, práva občanů, tvorba zpráv, kritik),

5.2 Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí – různé formy a jejich účinky, stereotypy a životní styl nabízený médii, reklama – rozbor, kritický přístup),

5.3 Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům – cílové zájmové skupiny a tvorba produktu „na míru“, návyky při konzumaci médií, užívání médií v jednotlivých rodinách),

5.4 Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí - uvědomování si vlivu médií na náš život, zobrazování násilí, pornografie),

5.5 Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti – masová kultura, svoboda projevu, cenzura, role médií v přelomových okamžicích)

Aktivity:

Divadelní představení v angličtině, multikulturní týden v Pardubicích, mezinárodní zkoušky PET, FCE (příprava), konverzační soutěž v anglickém jazyce, tvorba školního časopisu v angličtině, exkurze: Praha

Pololetní písemné práce: píše se dvakrát ročně, v rozsahu tří vyučovacích hodin, 1. hodina: listening a reading comprehension, 2. hodina: grammar, a 3. hodina writing (termíny: prosinec/leden, květen/červen, výjimku tvoří 4. ročník, zde je závěrečná pololetní práce realizována podle toho, zda žáci píší státní maturitní zkoušku z anglického jazyka)

Pomůcky: CD přehrávač, interaktivní tabule, data projektor, jazyková laboratoř, obrázkové karty, DVD přehrávač, internet, časopisy, mapy, slovníky překladové, výkladové, učebnice

4. ročník - dotace: 4, povinný

Vzdělávací obsah (výstupy a učivo) směřuje k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce. Vzdelávací obsah se místy může lišit podle úrovně znalostí studentů.

výstupy	učivo
Receptivní řečové dovednosti Žák - výraz a detailní informace - porozumí obsahu a významu novinového titulu - v slyšeném projevu mluvčích rozliší podstatu obsahu jejich sdělení - v slyšených odpovědích na otázky rozliší názory jednotlivých mluvčích na dané téma - rozumí hlavní myšlenke a hlavním bodům čteného novinového článku o sociálních stránkách internetu - v slyšeném sdělení porozumí názoru jednotlivých mluvčích na danou problematiku	Jazykové prostředky a funkce: Gramatika začátečníci i pokročilí: porovnání vlastností, minulý a předminulý čas prostý a průběhový, vyjádření množství, sloveso ve spojení s různými slovními druhy, vyjádření budoucnosti, časové věty, budoucí čas průběhový a předbudoucí čas, spojky, vyjádření schopnosti, nepřímá řeč, slovesa uvádějící nepřímou řeč, podmětové a předmětové otázky, větné dodatky, vyjádření rady, povinnosti a zákazu, vyjádření jistoty, pravděpodobnosti a možnosti v přítomnosti, v minulosti a do budoucnosti, modální slovesa v minulém čase, smíšené kondicionály – vyjádření imaginární situace, trpný rod, složitější větné struktury v trpném rodě, řazení vět, odvozování, transpozice, transformace, valence Fonetika: - zlepšuje reprodukci poslechových
Produktivní řečové dovednosti Žák - ústně popíše děj podle obrázku nebo	

fotografie - užívá vhodné výrazy k zdůraznění svých myšlenek v písemném projevu - napíše recenzi přečtené knihy - gramaticky správně formuluje radu, povinnost a zákaz - užívá parafrází k popisu různých možností - napíše žádost o práci - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou - reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích použitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit - čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů - využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma - komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích - přednese souvislý projev na zadané téma	cvičení, která se zaměřují na osvojení slovní zásoby maturitních okruhů a uvědomělé rozlišení lexikálních jednotek, kolísající přízvuk, fonetická redukce, fonetické rysy Tematické okruhy: - Volný čas a koníčky (netradiční dovolená, netradiční koníčky) - Sport (vybavení pro sport a zábavu) - Vzdělání, moje škola (oblast vzdělávací – primární, sekundární a terciární školství v ČR, v USA a VB, vybavení učeben, práce v učebnách, povolání a tituly vzdělávacích institucí, profesní instituce, naučné společnosti a kluby) - Zdraví a zdravotní péče (zdraví, životní styl, nehody – oblast osobní) - Studium a četba, romány a časopisy (anotace, výtahy) - Můj oblíbený americký a britský autor - New York - Londýn - Zdravé stravovací návyky - Problémy současného světa – globální problémy (aktuální události a dění většího významu) - Media a jejich účinky na jednotlivce a společnost (autentické materiály) - Politické systémy (hlavní politické strany a orgány, pasy) - Věda a technika, pokrok, světonázor - Ekologie a ohrožené druhy zvířat - Austrálie, Nový Zéland (jednotlivé země – politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, vztahy s Českou republikou, národní zvláštnosti a odlišnosti) - Umění, významné osobnosti, díla a úspěchy
Interaktivní řečové dovednosti Žák - diskutuje s kamarády o vztahu k majetku, k penězům a o finančním zajištění svého života - vhodnými argumenty podpoří nebo odmítá v diskusi dané vládní stanovisko ke skutečnosti - pohovoří s kamarádem o svých budoucích osobních a pracovních plánech a vizích - zeptá se kamaráda na jeho názor na různé problematiky našeho života a	Komunikační situace: vyjadřování přání porovnávání odlišností vyjadřování názorů, předností a nedostatků, překvapení, údivu, obavy, vděčnosti diskuse o argumentech pro a proti ústní prezentace na dané téma ústní pracovní pohovor studentské shromáždění Psaní: inzerát, úvaha, odborný popis (kratší i

na podobné otázky odpoví - vede pracovní pohovor - odpovídá na otázky kladené při pracovním pohovoru - zaujme svoje stanovisko a akceptuje jiný názor k dané problematice - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů	delší písemný projev) psaní recenze, článek, popis osoby, žádost o práci, dramatizace, psaní biografie, Lexikologie: přísloví, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata, umělecké předměty Pravopis: zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti Čtený a slyšený text: texty umělecké, dokumentární, imaginativní
přesahy z a do: Mezipředmětové vztahy (začátečníci i pokročilí): Český jazyk - porovnání vyjadřování posloupnosti minulých dějů Biologie - zoologie - ekologie, biologie člověka Zeměpis - Evropská unie - Irsko - Životní prostředí - New York - Česká republika - Problémy současného světa - Spojené státy americké - Austrálie, Nový Zéland Informatika a výpočetní technika - tabulky a grafy, internet Dějepis - významné události z dějin Velké Británie a USA Fyzika - technické a fyzikální vynálezy spojené s cestováním Cizí jazyky - srovnání gramatických struktur a slovní zásoby Chemie - ochrana životního prostředí	

2.1.3. Německý jazyk

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Žák se naučí vstupovat do komunikačních situací jako osoba soukromá, ale také jako součást širší veřejnosti, kde se komunikační situace odehrávají v rovině formální korespondence, interakce po telefonu, společenské nebo administrativní interakce.

Žák vystupuje jako součást organizovaného vzdělávacího procesu, v jehož rámci vstupuje do nejrůznějších komunikačních situací.

Žák vystupuje jako součást vnějšího prostředí, účastní se různých kulturních, sportovních a dalších akcí.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

4. ročník

Poslech: postihnout specifické informace, porozumět jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby.

Čtení: porozumět výstavbě textu, vyhledat specifické informace, shromáždit specifické informace z různých částí textů, rozpoznat, zda text obsahuje relevantní informace.

Písemný projev: vysvětlit problém a navrhnout řešení, ověřit si a sdělit specifické informace a zprávy, požádat o specifické informace a využívat faktografické informace.

Ústní projev: postihnout dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému, vysvětlit své názory, reakce, plány, zdůvodnit je.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje a organizuje učební činnost
(navázáno na: *své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj*)
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- dokáže využít různých postupů
- posuzuje jednotlivé varianty řešení
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- vybírá metodu
(navázáno na: *uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice*)
- problém správně interpretuje
(navázáno na: *kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhájí podložené závěry*)

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanská

- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě

- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu

Kompetence k podnikavosti

- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk)

Družba, exkurze (Aktivita): Výměnný pobyt žáků Gymnázia, Pardubice, Mozartova 449 a Gymnázia Selb (BRD) Exkurze do německy mluvících zemí, Akce Goethova institutu

Pomůcky (Pomůcka): Učebnice, další rozšiřující literatura, slovníky, časopisy audio, video, internet

Olympiáda v německém jazyce (Soutěž): Poslech s porozuměním a konverzační dovednosti

výstupy	učivo
Interakce Ústní interakce projev – zapojí se bez přípravy do tématu, které je mu blízké, vyjádří své pocity a reaguje na cizí emoce Poslech s porozuměním – rozumí diskusi ke společensky aktuálnímu tématu, zachytí informace v rozhlasovém pořadu, v televizi, pochopí informace z přednášek na známá témata, Čtení s porozuměním – pochopí popis situace, která není nová, pochopí v textu nejdůležitější	Jazykové prostředky a funkce gramatika: spojky, předložky s 2. pádem, budoucí čas, vztažné věty, složená podstatná a přídavná jména, skloňování příd. jména s 2. pádem, slabé skloňování podst. jmen, slovesa s infinitivem, stupňování přídavných jmen, vyjadřování českého jeden z nej-, vzájemné postavení příslovečných určení, nicht, předminulý čas, vedlejší věta nachdem, směrová příslovce, přičestí přítomné, přičestí minulé, skloňování příd. jmen bez členu, während, zpodstatnělá přídavná jména, fonetika: fonetická transkripce, diktáty pravopis: základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova, slova přejatá z angličtiny lexikologie: vzdělání, svět, příroda, člověk, pocity, plány do budoucna, podnebí, životní prostředí, osobní vztahy,

argumenty Písemný projev – vysvětlí svůj názor, důvody svého chování, vede písemnou konverzaci na běžná témata, odpoví na inzerát a umí požádat o více informací Ústní projev – popíše své sny, pocity, názory, důvody svého chování, popíše svůj zážitek a zhodnotí ho, hovoří o tématech každodenního života a vyjádří svůj názor	komunikace, události, cestování, státní struktura, vnitřní konflikty, EU Komunikativní funkce jazyka a typy textů získávání a sdělování informací, vyprávění, popis, vyprávění, interakce: diskuse, argumentace, řízený rozhovor, Písemný projev: delší text: e-mail, jednoduchý formální dopis, referát, článek do časopisu, krátká prezentace, motivační dopis, delší článek do časopisu, Reálie – vzdělávací systém Německa, Česká republika, naše město, Švýcarsko, Curych, německé osobnosti, politický systém Německa, Tematické okruhy a komunikační situace dle témat příslušných lekcí
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, komunikace, VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Žijeme v Evropě MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	
přesahy z a do: ČJ - srovnání gramatických struktur s mateřským jazykem, AJ - slova přejatá s angličtiny, ZSV- mezilidské vztahy, sebepoznání, řešení situace, spolupráce ve skupině, kolektiv, Z – Švýcarsko	

2.1.4. Francouzský jazyk

Vyučovací předmět Francouzský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. Francouzský jazyk si žák může zvolit jako povinný vyučovací předmět. Francouzský jazyk se jako Další cizí jazyk vyučuje od prvního do čtvrtého ročníku gymnázia.

Výuka je realizována v dotaci 3 hodiny týdně. Ve třetím a čtvrtém ročníku mohou žáci s hlubším zájmem o francouzský jazyk (směřující studovat ho na vysoké škole či studovat ve francouzsky mluvících zemích) pokračovat ve studiu též v rámci volitelného předmětu „Konverzace ve francouzském jazyce“ s dotací 2 hodiny týdně, která prohloubí jejich znalosti.

Vlastním obsahem předmětu je výuka francouzského jazyka. Je kladen důraz na komunikativní schopnosti žáků. Předmět je vede k tomu, aby byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích každodenního života. Výuka seznamuje žáky rovněž i s reáliemi Francie a dalších frankofonních zemí. Znalost francouzštiny vede žáky samozřejmě i k náležitému pochopení jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje v nich toleranci k těmto kulturám.

Výuka probíhá zejména v odborných učebnách vybavených audiovizuální technikou, interaktivní tabulí nebo počítači a částečně i v kmenových třídách.

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat a obsah výuky směřuje k naplňování klíčových kompetencí.

Cílem výuky je to, aby si žák osvojil všechny jazykové kompetence:

receptivní řečové dovednosti (čtení, poslech), produktivní řečové dovednosti a strategie (písemný a ústní projev) a interaktivní řečové dovednosti a strategie (ústní interakce). Tyto složky se navzájem prolínají.

Žáci se mohou účastnit konverzačních soutěží ve francouzském jazyce i složit mezinárodně uznávanou zkoušku DELF.

Prostředky, které vedou žáky k osvojení francouzského jazyka, jsou rozmanité – práce s knihou, fonetická cvičení, hraní rolí, didaktické hry a soutěže, projekty žáku, práce ve skupinách a následná prezentace, anketa, diskuse, práce s autentickými materiály, audiovizuální výukové programy.

Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského rámce pro jazyky: žák má vyjadřovací prostředky a slovní zásobu k tomu, aby se domluvil a vyjadřoval, i když s určitou mírou zaváhání. Disponuje dostatečnými opisnými jazykovými prostředky v rámci běžných tematických okruhů (rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální událost). Žák komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech; všeobecně ovládá gramatiku dobře, ačkoliv vliv mateřského jazyka je postřehnutelný. Přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací. Při vyjádření složitější myšlenky nebo promluvy na neznámé téma se dopouští závažných chyb. Žák používá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje. Využívá nejběžnější vyjadřovací prostředky neutrálního funkčního stylu.

Osvojení si jazyka francouzského, který je oficiálním jednacím jazykem Evropské unie, je považováno za velmi potřebnou a preferovanou dovednost.

Výchovné a vzdělávací strategie učitele

Kompetence k učení

Učitel

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;
- procvičuje se žáky znalosti z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a vhodných cvičení;
- představuje novou slovní zásobu odvozováním smyslu z kontextu;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové linii a porozumění nových výrazů a frází;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení naučně populárních textů;

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;

- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z francouzského jazyka, ale i svůj, osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají maturitním a mezinárodním zkouškám a připravuje tak žáky na tyto zkoušky.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává žákům střídavě úlohy k procvičování porozumění čtení, poslechu, k nácviku psaní a mluvení a vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci v různých slohových útvarech;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- při práci na hodinách používá francouzský jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky vyjadřovat se na hodinách francouzštiny;

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje po žácích pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisující skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidí, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách;

Kompetence občanská

Učitel

- poukazuje na každodenní život lidí na celém světě v diskusi po přečtení populárně naučných textů;

- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami vede žáky ke srovnání různých kultur a k jejich respektování;
- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmů širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

Průřezová témata, která se realizují průběžně ve všech ročnících:

1. Osobnostní a sociální výchova:

1.1 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (já sám o sobě, můj svět, zájmy, rodina, názory, vztahy k ostatním, plánování budoucnosti),

1.2 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému (řešení problému dialogem, předcházení stresu a zvládání stresových

situací, nácvik rolí vedoucího i vedeného),

1.3 Sociální komunikace (respektování názoru jiných, pozitivní komunikace, vyjednávání a řešení

problému),

1.4 Morálka všedního dne (mé hodnoty a morálka, rozlišování dobra a zla, pomoc ostatním, význam charitativních organizací,

dilemata dnešní doby),

1.5 Spolupráce a soutěž (originalita x přizpůsobení se, rozvíjení schopnosti spolupráce ve dvojici/skupině, rozvíjení schopnosti argumentace)

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

2.1 Globalizační a rozvojové procesy (pochopení procesu globalizace a její vliv na náš svět, zemi, mé jako jedince, prolínání kultur, česká

identita),

2.2 Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, diskriminace, nevládní organizace),

2.3 Humanitární

pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní organizace a pomoc), 2.4 Žijeme v Evropě (evropská kultura, rozdíly v životním stylu,

Evropská unie, přínos České republiky)

2.5 Vzdělávání v Evropě a ve světě (význam vzdělání pro život a společnost, rozdílné vzdělávací systémy)

3. Multikulturní výchova:

3.1 Základní problémy sociokulturních rozdílů (soužití různých etnik, diskriminace, asimilace x separace, důvody migrace),

3.2 Psychosociální aspekty interkulturality (předsudky o jiných etnikách, strach z cizinců, změna vztahu k „jiným“),

3.3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (cizí jazyk jako nástroj komunikace, diskriminace)

4. Environmentální výchova:

4.1 Problematika vztahu organismu a prostředí (ekosystémy),

4.2 Člověk a životní prostředí (vliv člověka, význam obnovitelných zdrojů,

chování šetrné vůči životnímu prostředí, vliv růstu populace na planetu, zapojení jednotlivce),

4.3 Životní prostředí regionu a České republiky (Pardubicko a naše životní prostředí – identifikace problému, povědomí o možném řešení)

5. Mediální výchova:

5.1 Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace – historický vývoj médií a jejich vliv, práce lidí v médiích, práva občanů, tvorba zpráv, kritik),

5.2 Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí – různé formy a jejich účinky, stereotypy a životní styl nabízený médií, reklama – rozbor, kritický přístup),

5.3 Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům – cílové zájmové skupiny a tvorba produktu „na míru“, návyky při konzumaci médií, užívání médií v jednotlivých rodinách),

5.4 Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí - uvědomování si vlivu médií na náš život, zobrazování násilí, pornografie),

5.5 Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti – masová kultura, svoboda projevu, cenzura, role médií v přelomových okamžicích)

Aktivity:

spolupráce s Alliance Française de Pardubice: přednášky o kultuře frankofonních zemí, tematické večery, Festival francouzského filmu, divadelní představení ve francouzštině, koncert francouzských umělců, Týden frankofonie, Multikulturní týden v Pardubicích, mezinárodní zkoušky DELF, Francouzský klub, Konverzační soutěž ve francouzském jazyce – kategorie B1 a B2, Exkurze: Institut Français v Praze

Pomůcky:

CD přehrávač, interaktivní tabule, data projektor, jazyková laboratoř, obrázkové karty, DVD přehrávač, internet, časopisy, mapy, slovníky překladové, výkladové, učebnice

4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk)

výstupy ŽÁK	učivo
Receptivní řečové dovednosti -Rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma -Identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace -Rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy -Odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu -Užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení -Využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů -Zorientuje se v obtížnějším textu týkajícím se běžných témat -Vyhledá v textu nejdůležitější informace -Rozumí přiměřeně náročným výkladům a argumentacím -Zorientuje se v některých jednoduchých odborných textech právního charakteru -Umí správně členit souvislý text i kontext, vytvářet si logické vazby a vztahy Produktivní řečové dovednosti -Srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata -Formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně -Logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma -Sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek -Jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související -Shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace -Využívá překladové slovníky při zpracování	Jazykové prostředky Upevňování výslovnostních návyků Passé simple Logické konektory Subjunktiv nebo indikativ Předložky, které vyžadují subjunktiv Gérondif, přechodník přítomný Předbudoucí čas Kondicionál minulý Podmínková věta III Nepřímá řeč v minulosti. Souslednost časů Pořadí dvou zájmen v předmětu Tvoření příslovcí Neurčitá zájmena Příčina, účel, důsledek Další logické konektory Chronologie, časové výrazy v minulosti Opakování všech slovesných časů Komunikační situace Četba literárních ukázek Četba textu prezentujícího realie Francie a frankofonních zemí Texty o Evropské unii Práce s autentickými materiály z tisku a jiných médií s aktuální tematikou. Globální porozumění textu a odpovědi na zadané úkoly Úvaha na základě přečteného materiálu Hovořit o umělci, spisovateli Hovořit o představení, o knize Ekologie, životní prostředí, příroda Život na venkově a ve městě Výzkum, moderní technologie Věda a zdraví Kultura, tradice - kulturní dění, vyjádřit pozitivní hodnocení nebo kritiku Argumentovat Žijeme v Evropské unii Předměty a jejich funkce Profese: zaměstnání, běžné podniky,

písemného projevu na méně běžné téma - Souvisle hovoří o tématech týkajících se prakticky všech oblastí lidského života a dění - Dokáže porovnávat, usuzovat a přijímat tomu adekvátní rozhodnutí - Naváže na nedokončený dialog, myšlenku či obsáhlejší text - Umí odpovídat způsobem zdůraznit, zopakovat potřebné informace - Dokáže udělat résumé původního textu Interaktivní řečové dovednosti - Vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - Reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - S jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - Zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - Při komunikaci v běžných situacích respektuje zvyklosti a základní zdvořilostní pravidla - Bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky ke všem běžným tématům, zapojí se do diskuse ve skupině - Vyjadřuje se k současnému společenskému dění, trhu práce, problematice ekologie a ochrany životního prostředí, vzdělávacích systémů a s tím souvisejících možností dalšího studia – včetně studia či stáže v zahraničí - Umí na závěr studia bilancovat a provést autoevaluaci	běžné vybavení pracoviště, nezaměstnanost Motivační dopis Úřední dopis-žádost, stížnost Argument a jeho rozvíjení - úvod, příklady, závěr Vztahy mezi lidmi Hovořit o svých problémech Vyprávět o svých zážitcích, zkušenostech Vyprávět o svých plánech do budoucna Učinit předsevzetí Formulovat úsudek Povzbudit, odradit od nějaké činnosti Vyjádřit důvěru, nedůvěru Hraní sociálních rolí Diskuze Tematické okruhy Znamé osobnosti a jejich úspěchy Popis práce, návod Vyjádření morálního postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání Formální dopis, žádost, stížnost Jednoduchý inzerát Obchod a ekonomie: administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej Resumé z informativního textu Informace o školství Vědecké objevy a nové technologie Vyprávět o sportovním výkonu Pohled na EU Životní prostředí Frankofonie Problémy společnosti Ukázky významných literárních děl Problémy obyvatel (bydlení)
Pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA <i>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i> - Sociální konflikty. Vyjádření názoru <i>Morálka všedního dne</i> - Černá kronika – práce s texty <i>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> - Reklama – práce s texty, slogany a fotografiemi; ideální televizní program – metody písemných prací. Morální postoje ve vztahu ke krajině a ekologii. Nutnost, potřeba, přesvědčování. <i>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i> - Orientace v obsahu médií, v televizním programu. Ekologické problémy a jejich řešení	

Spolupráce a soutěž - prezentace tiskoviny, projekt
 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Globalizační a rozvojové procesy - Média, reklama
 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
Účinky mediální produkce a vliv médií
Mediální produkty a jejich význam – Reklama – práce s texty, slogany a fotografiemi; televizní program, média ve Francii.
Uživatelé – Reklama – práce s texty, slogany a fotografiemi; média ve Francii – práce s učebnicí, výklad, předvádění, sociální síť
Účinky mediální produkce a vliv médií - Reklama, vliv na spotřebu - práce s texty, slogany a fotografiemi; televizní program.
Role médií v moderních dějinách – Reklama – práce s textem a slogany; média ve Francii.
 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
Žijeme v Evropě - Paříž a její památky – demonstrace statických obrazů, práce s fotografiemi; typy bydlení ve Francii
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - Frankofonie – práce s mapou, s učebnicí; výklad
Žijeme v Evropě - Frankofonní země – výklad
Vzdělávání v Evropě a ve světě – vzdělanost ve Francii a v ČR
 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
Základní problémy sociokulturních rozdílů - Frankofonie
Psychosociální aspekty interkulturality
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

2.1.5. Ruský jazyk

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Žák se naučí vstupovat do komunikačních situací jako osoba soukromá, ale také jako součást širší veřejnosti, kde se komunikační situace odehrávají v rovině formální korespondence, interakce po telefonu, společenské nebo administrativní interakce.

Žák vystupuje jako součást organizovaného vzdělávacího procesu, v jehož rámci vstupuje do nejrůznějších komunikačních situací.

Žák vystupuje jako součást vnějšího prostředí, účastní se různých kulturních, sportovních a dalších akcí.

Vzdělávací oblast jazyka a jazykové komunikace je naplňována vzdělávacími obory: český jazyk a literatura, cizí jazyk a další cizí jazyk.

4. ročník

Poslech: postihnout specifické informace, porozumět jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby.

Čtení: porozumět výstavbě textu, vyhledat specifické informace, shromáždit specifické informace z různých částí textů, rozpoznat, zda text obsahuje relevantní informace.

Písemný projev: vysvětlit problém a navrhnout řešení, ověřit si a sdělit specifické informace a zprávy, požádat o specifické informace a využívat faktografické informace.

Ústní projev: postihnout dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému, vysvětlit své názory, reakce, plány, zdůvodnit je.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanská

- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání

Kompetence k podnikavosti

- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace

Pomůcky: učebnice, internet, CD, DVD materiály, tiskoviny v ruském jazyce

Olympiáda v ruském jazyce**4. ročník - dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk)**

výstupy	učivo
Porozumění a poslech Stále pracuje na zdokonalování výslovnosti a intonace Rozumí středně obtížnému a obtížnému textu, dokáže jej interpretovat pochopí myšlenky autentického textu Čtení Plynule a bez obtíží čte i obtížnější text bez označených přízvuků Rozumí obsahu textu nebo dialogu Vyhledá v textu potřebnou informaci Bez problémů diskutuje o přečteném Mluvení Dokáže se domluvit v běžných životních situacích, poradí si i v situacích náročnějších Umí mluvit o sobě, o své rodině a studiu Vede plynulý rozhovor se	Jazykové prostředky: Fonetika Opakování intonace různých typů vět Výslovnost přejatých slov Kontrast mezi tvrdými a měkkými slabikami Rozvíjení fonetických návyků s pomocí interpretace autentických nahrávek na zvukových nosičích a na internetu Pravopis Upevňování pravopisu stálým procvičováním Gramatika Přivlastňovací zájmena v mužském a ženském rodě Osobní zájmena Komparativ – krátké a složené tvary Neurčitá zájmena s částicí «-нибудь» Neurčitá zájmena a neurčitá zájmenná příslovce s částicí «-то» Záměna výrazů typu «принимающий» vedlejší větou s «который» Časování slovesa «давать» 6. pád jednotného čísla přídavných jmen tvrdých a měkkých u všech rodů Tematické okruhy Moskva – památná a zajímavá místa

spolužáky a s učitelem Umí podat cizinci informaci z různých oblastí běžného života Účastní se diskuse na předem zadané téma Psaní Napíše obchodní dopis Vyplní dotazník Napíše svůj životopis Napíše článek do novin Píše bez problémů psací i tiskací azbukou (cyrilicí) Umí používat a skloňovat ruské zkratky	Počítač a jeho součásti EU a její struktury Cestování Komunikační situace Prezentovat hlavní město Ruska Olympijské hry v Moskvě Pojmenovat různá média a jejich funkce Diskutovat o televizních programech Hovořit o své práci na počítači Napsat přátelům dopis Hovořit o tom, jaká zajímavá místa lze navštívit na trase Praha – Petrohrad Zamýšlet se nad významem cestování Zamýšlet se nad výhodami a nevýhodami členství v EU, o historii a práci v EU
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Žijeme v Evropě Vzdělání v Evropě a ve světě MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Základní problémy sociokulturních rozdílů Psychosociální aspekty interkulturality Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Média a mediální produkce Mediální produkty a jejich významy Role médií v moderních dějinách ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Člověk a životní prostředí	
Přesahy za a do: NEJ, ANJ, FRJ, ŠPJ - Volný čas a životní styl, cestování, dopravní prostředky, komparativ, věda a technika ČJ – mluvnické vazby odlišné od češtiny, rusko-česká homonyma FYZ – elektřina ZSV – globální problémy, ekologie, ekologická hnutí DEJ – historie Moskvy, Petrohradu, Prahy, Rusko, Ruská Federace, Česká republika	

2.1.6. Španělský jazyk

Vyučovací předmět Španělský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. Španělský jazyk si žák může zvolit jako povinný vyučovací předmět. Španělský jazyk se jako Další cizí jazyk vyučuje od prvního do čtvrtého ročníku gymnázia.

Výuka je realizována v dotaci 3 hodiny týdně. Z celkové týdenní dotace v prvním a druhém ročníku vyučuje 2 hodiny jazyka rodilý mluvčí a 1 hodinu aprobovaný učitel a ve třetím a čtvrtém ročníku vyučuje rodilý mluvčí 1 hodinu a aprobovaný učitel 2 hodiny. Ve třetím a čtvrtém ročníku mohou žáci s hlubším zájmem o španělský jazyk (směřující studovat ho na vysoké škole či studovat ve španělsky mluvících zemích) pokračovat ve studiu též v rámci volitelného předmětu „Konverzace ve španělském jazyce“ s dotací 2 hodiny týdně, která prohloubí jejich znalosti.

Vlastním obsahem předmětu je výuka španělského jazyka. Je kladen důraz na komunikativní schopnosti žáků. Předmět je vede k tomu, aby byli schopni porozumět se s cizincem v běžných situacích každodenního života. Výuka seznamuje žáky rovněž i s realitami Španělska a dalších španělsky mluvících zemí. Znalost španělštiny vede žáky samozřejmě i k náležitému pochopení jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje v nich toleranci k těmto kulturám.

Výuka probíhá zejména v odborných učebnách vybavených audiovizuální technikou, interaktivní tabulí nebo počítači a částečně i v kmenových třídách.

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat a obsah výuky směřuje k naplňování klíčových kompetencí.

Cílem výuky je to, aby si žák osvojil všechny jazykové kompetence:

receptivní řečové dovednosti (čtení, poslech), produktivní řečové dovednosti a strategie (písemný a ústní projev) a interaktivní řečové dovednosti a strategie (ústní interakce). Tyto složky se navzájem prolínají.

Žáci se mohou účastnit Olympiády ve španělském jazyce i složit mezinárodně uznávanou zkoušku DELE.

Prostředky, které vedou žáky k osvojení španělského jazyka, jsou rozmanité – práce s knihou, fonetická cvičení, hraní rolí, didaktické hry a soutěže, projekty žáků, práce ve skupinách a následná prezentace, diskuse, práce s autentickými materiály, audiovizuální výukové programy.

Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského rámce pro jazyky: žák má vyjadřovací prostředky a slovní zásobu k tomu, aby se domluvil a vyjadřoval, i když s určitou mírou zaváhání. Disponuje dostatečnými opisnými jazykovými prostředky v rámci běžných tematických okruhů (rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální událost). Žák komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech; všeobecně ovládá gramatiku dobře, ačkoliv vliv mateřského jazyka je postřehnutelný. Přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací. Při vyjádření složitější myšlenky nebo promluvy na neznámé téma se dopouští závažných chyb. Žák používá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje. Využívá nejběžnější vyjadřovací prostředky neutrálního funkčního stylu.

Osvojení si jazyka španělského, který je oficiálním jednacím jazykem Evropské unie, je považováno za velmi potřebnou a preferovanou dovednost.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;

- procvičuje se žáky znalosti z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a vhodných cvičení;
- představuje novou slovní zásobu odvozováním smyslu z kontextu;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové linii a porozumění nových výrazů a frází;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení naučně populárních textů;

Kompetence k řešení problémů

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z francouzského jazyka, ale i svůj, osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají maturitním a mezinárodním zkouškám a připravuje tak žáky na tyto zkoušky.

Kompetence komunikativní

- zadává žákům střídavě úlohy k procvičování porozumění čtení, poslechu, k nácviku psaní a mluvení a vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci v různých slohových útvarech;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- při práci na hodinách používá francouzský jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky vyjadřovat se na hodinách francouzštiny;

Kompetence sociální a personální

- vyžaduje po žácích pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisující skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;

- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidí, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách;

Kompetence občanská

- poukazuje na každodenní život lidí na celém světě v diskusi po přečtení populárně naučných textů;
- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami vede žáky ke srovnání různých kultur a k jejich respektování;
- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmů širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

Průřezová témata, která se realizují průběžně ve všech ročnících:

1. Osobnostní a sociální výchova:

1.1 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (já sám o sobě, můj svět, zájmy, rodina, názory, vztahy k ostatním, plánování budoucnosti),

1.2 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému (řešení problému dialogem, předcházení stresu a zvládání stresových situací, nácvik rolí vedoucího i vedeného),

1.3 Sociální komunikace (respektování názoru jiných, pozitivní komunikace, vyjednávání a řešení problému),

1.4 Morálka všedního dne (mé hodnoty a morálka, rozlišování dobra a zla, pomoc ostatním, význam charitativních organizací, dilemata dnešní doby),

1.5 Spolupráce a soutěž (originalita x přizpůsobení se, rozvíjení schopnosti spolupráce ve dvojici/skupině, rozvíjení schopnosti argumentace)

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

2.1 Globalizační a rozvojové procesy (pochopení procesu globalizace a její vliv na náš svět, zemi, mé jako jedince, prolínání kultur, česká identita),

2.2 Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (nerovnoměrný vývoj světa, diskriminace, nevládní organizace),

2.3 Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní organizace a pomoc)

2.4 Žijeme v Evropě (evropská kultura, rozdíly v životním stylu, Evropská unie, přínos České republiky)

2.5 Vzdělávání v Evropě a ve světě (význam vzdělání pro život a společnost, rozdílné vzdělávací systémy)

3. Multikulturní výchova:

3.1 Základní problémy sociokulturních rozdílů (soužití různých etnik, diskriminace, asimilace x separace, důvody migrace),

3.2 Psychosociální aspekty interkulturality (předsudky o jiných etnikách, strach z cizinců, změna vztahu k „jiným“),

3.3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (cizí jazyk jako nástroj komunikace, diskriminace)

4. Environmentální výchova:

4.1 Problematika vztahu organismu a prostředí (ekosystémy),

4.2 Člověk a životní prostředí (vliv člověka, význam obnovitelných zdrojů, chování šetrné vůči životnímu prostředí, vliv růstu populace na planetu, zapojení jednotlivce),

4.3 Životní prostředí regionu a České republiky (Pardubicko a naše životní prostředí – identifikace problému, povědomí o možném řešení)

5. Mediální výchova:

5.1 Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace – historický vývoj médií a jejich vliv, práce lidí v médiích, práva občanů, tvorba zpráv, kritik),

5.2 Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí – různé formy a jejich účinky, stereotypy a životní styl nabízený médii, reklama – rozbor, kritický přístup),

5.3 Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům – cílové zájmové skupiny a tvorba produktu „na míru“, návyky při konzumaci médií, užívání médií v jednotlivých rodinách),

5.4 Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí - uvědomování si vlivu médií na náš život, zobrazování násilí, pornografie),

5.5 Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti – masová kultura, svoboda projevu, cenzura, role médií v přelomových okamžicích)

Aktivita:

Pololetní písemná práce

Projekt – tvorba studijních materiálů (plakát, leták, časopis nebo prezentace)

Olympiáda ve španělském jazyce

Filmové představení – promítání filmů v původním znění s titulky

Multikulturní týden v Pardubicích

mezinárodní zkoušky DELE

Pomůcky:

CD přehrávač – využíván k poslechovým cvičením, DVD přehrávač – využíván k promítání výukových materiálů a filmů, data projektor – využíván k promítání DVD materiálů a počítačových souborů, počítač – využíván k zobrazení reálií, obrazové materiály – využívány k rozvoji mluvních kompetencí, mapy – využívány k výuce reálií španělsky mluvících zemí, noviny a slovníky – využívají se k rozšíření a procvičení slovní zásoby

4. ročník – dotace: 3, volitelný (Další cizí jazyk)

Jazykové prostředky

Výstupy	Učivo
Receptivní řečové dovednosti Žák - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - v slyšeném rozhovoru dvou lidí rozpozná, jaký je mezi nimi vztah - rozumí hlavnímu tématu vyprávění - rozpozná pocity mluvčího Produktivní řečové dovednosti Žák	Gramatika: subjunktiv v přítomném čase, použití subjunktivu, podmiňovací způsob a jeho použití, zpodstatňování přídavných jmen, předložkové vazby sloves a přídavných jmen, imperfektum v nepřímé řeči, <i>estar</i> v imperfektu + gerundium, předpřítomný čas, absolutní superlativ, tvoření zdvojnásobení, <i>llevar</i> + gerundium, shrnutí a procvičování učiva – členy, časování sloves, rozkazovací způsob, zvrtná slovesa, slovesa

- srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou na běžné téma - vyslovuje foneticky správně texty i v rozsahu méně známé slovní zásoby - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - shrne a ústně i písemně sdělí běžné informace - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - jednoduše a souvisle popíše osoby, vlastnosti osob a zdravotní potíže - vyplní formulář - přednese souvislý projev na zadané téma - převypráví přečtený příběh - gramaticky správně formuluje sled událostí v minulosti - vypráví o nedávných událostech Interaktivní řečové dovednosti Žák - komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - vyměňuje si s kamarádem informace, názory a pocity - simuluje rozhovor u lékaře - diskutuje o známých tématech - vyjádří osobní postoj k danému tématu a akceptuje názory jiných - nechá a zaznamená vzkaz po telefonu - vyřeší problémy v běžné denní situaci	typu <i>gustar</i>, použití sloves <i>ser/estar/hay</i>, použití préterita a imperfekta, použití gerundia Fonetika: procvičují se poslechové a reprodukční dovednosti, prohlubuje se schopnost rozlišit různé přízvuky, Tématické okruhy: svátky a oslavy, mezilidské vztahy, zdravý životní styl a zdravotní potíže, sporty, studium cizího jazyka, Česká republika, Španělsko a země Latinské Ameriky (umění a sport, problémy dneška, ukázky významných literárních děl) Komunikační situace: vyjádření přání a gratulace, pocitů, rady a doporučení, zájmu/nezájmu, obavy/strachu, sympatie, předání vzkazu a informací, popis osob a jejich vlastností, popis zdravotních potíží, vyprávění příběhu, příhody, zážitku či zkušenosti z minulosti, vyplnění formuláře Lexikologie: slovní zásoba spojená s probíranými tematickými okruhy, lidské tělo, léčebné prostředky
Pokrytí průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace Osobnostní a sociální výchova: Morálka všedního dne Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Globalizační a rozvojové procesy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Vzdělávání v Evropě a ve světě Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů Multikulturní výchova: Psychosociální aspekty interkulturality Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Mediální výchova: Uživatelé Mediální výchova: Účinky mediální produkce a vliv médií
Přesahy z a do: Mezipředmětové vztahy: Český jazyk - formální dopis - prvky vyprávění a charakteristiky - porovnávání struktur - upevňování gramatických, pravopisných a syntaktických struktur a pravidel - autoři významných literárních děl Cizí jazyk - srovnání gramatických struktur a slovní zásoby Zeměpis - země Evropy (Španělsko) a Latinské Ameriky - život a kultura různých zemí světa Informační a výpočetní technika - práce s internetem Základy společenských věd - Člověk jako jedinec - Člověk ve společnosti Výtvarná výchova - výtvarné umění Tělesná výchova - lidské tělo - sporty a sportovní terminologie

2.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Ovládnutí požadovaného matematického aparátu, elementy matematického myšlení, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy jsou prostředkem pro nové hlubší poznání a předpokladem dalšího studia. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy pěstují myšlenkovou ukázněnost, napomáhají žákům k prožitku celistvosti.

Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci s cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v pěstování schopnosti aplikace. Matematika přispívá k tomu, aby žáci byli schopni hodnotit správnost postupu při odvozování tvrzení a odhalovat klamné závěry.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v ekonomii, technice, ale i ve společenských vědách), že je ovlivňována vnějšími podněty (například z oblasti přírodních věd) a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky. Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním na základě poznávání jejich charakteristických vlastností;
- určování, zařazování a využívání pojmů, k analýze a zobecňování jejich vlastností;
- vytváření zásoby matematických pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh a k využívání osvojeného matematického aparátu;
- analyzování problému a vytváření plánu řešení, k volbě správného postupu při řešení úloh a problémů, k vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- práci s matematickými modely, k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvoji logického myšlení a úsudku, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu, k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů;
- pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva a k aplikaci matematických poznatků v dalších vzdělávacích oblastech;
- přesnému vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, k porozumění matematickým termínům, symbolice a matematickému textu;
- zdůvodňování matematických postupů, k obhajobě vlastního postupu;
- rozvíjení dovednosti pracovat s různými reprezentacemi;
- užívání kalkulátoru a moderních technologií k efektivnímu řešení úloh a k prezentaci výsledků;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (k činnostem, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematických modelů, k poznávání mezí jejich použití, k vědomí, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro více situací a jedna situace může být vyjádřena různými modely);
- rozvíjení geometrického vidění a prostorové představivosti;
- pochopení matematiky jako součásti kulturního dědictví a nezaměnitelného způsobu uchopování světa.

2.2.1. Matematika

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení základních pilířů vědění, utváří matematickou gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Ovládnutí matematických pojmů, vztahů a myšlení, vytváření hypotéz a deduktivních úvah je klíčové

pro hlubší poznání našeho světa a předpokladem dalšího studia většiny oborů. Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci s cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor a pěstuje myšlenkovou ukázněnost. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v odhalování klamných závěrů a v pěstování schopnosti poznatky aplikovat. Matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti (např. v ekonomii, technice, přírodních ale i ve společenských vědách). Žáci poznávají, že matematika je součástí naší kultury a je výsledkem složitého multikulturního historického vývoje spojeného s mnoha významnými osobnostmi lidských dějin. Žáci jsou systematicky připravováni ke společné části maturitní zkoušky z matematiky.

V prvním ročníku žáci ucelí, prohloubí a doplní poznatky, které získali na základní škole. Získají základy logiky, její aplikace v matematice i ostatních vědách. Zvládnou řešení většiny typů rovnic, nerovnic i jejich soustav, čímž získají mocný a potřebný nástroj, který využijí i v ostatních předmětech, zejména přírodovědných. Procvičí své dovednosti v planimetrii a významně je rozšíří. V prvním ročníku je rozdělena jedna ze čtyř hodin matematiky v každé třídě. V obou skupinách je důsledně uplatňován individuální přístup v kombinaci s prací týmu, případně dalšími formami skupinové práce. Touto formou individualizace výuky jsou žáci vedeni k rozvoji matematických dovedností v rámci jejich schopností, kritickému vyhodnocování informací, k práci s moderními technologiemi a propojení matematických dovedností s pracovními dovednostmi. Práce v dělených hodinách je zaměřena na upevnění a prohloubení aktuálně probírané látky v matematice dle ŠVP, dále na řešení problémových úloh a aplikaci matematických poznatků v úlohách z praxe. Prostor je věnován i přípravě žáků na účast v matematických soutěžích (matematický klokan, matematická olympiáda, ...).

Druhý ročník je plně věnovaný studiu vlastností a zákonitostí funkčních závislostí s důrazem na možné aplikace v ostatních přírodních i humanitních vědách. Doplní a rozšíří své schopnosti v řešení rovnic o další jejich typy.

V třetím ročníku žáci bohatě zúročí své poznatky z planimetrie, řešení rovnic i funkcí jejich syntézou při studiu analytické geometrie. Učivem stereometrie rozvinou své prostorové citění. Studium komplexních čísel završí své umění v řešení rovnic na gymnáziu.

Ve čtvrtém ročníku čeká žáky studium vlastností posloupností, kombinatoriky a základů pravděpodobnosti i matematické statistiky, s důrazem na široké využití těchto matematických disciplín v nejrozličnějších oblastech lidské činnosti. V závěru čtvrtého ročníku žáci zařadí, shrnou a ucelí matematické poznatky z celého studia. Ti, kteří projeví zájem, se připraví ke společné části maturitní zkoušky z matematiky.

Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Spolupráce a soutěž

Spolupráci a soutěž rozvíjíme v matematice ve všech ročnících především využíváním různých typů práce ve skupinách (skupinová práce, spolupráce, týmová práce), například při řešení úloh, práci s textem apod. Kromě matematické olympiády, matematického korespondenčního semináře a matematického klokana mají žáci možnost porovnat své schopnosti a dovednosti i v rámci řady drobných soutěží v okruhu třídy či ročníku. (m. skupinového vyučování, motivační, cvičení, fixační)

- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Během celého studia matematiky rozvíjíme sebekontrolu, organizační dovednosti i efektivní řešení problémů zejména účelným rozvržením práce a postupu při řešení úloh, při hledání jiných variant postupu řešení, kritickým pohledem na řešení úlohy a jeho reálnost vzhledem k jejímu zadání. (m. příkladu, cvičení, fixační)

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Matematika během celého studia rozvíjí osobnost žáka po stránce abstraktního a analytického myšlení, logického usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci a pěstuje myšlenkovou ukázněnost. (m. motivační, příkladu, cvičení, fixační)

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Žijeme v Evropě

Matematika vždy patřila a patří mezi základní pilíře evropské vzdělanosti. Během studia se žáci seznamují rovněž s historickým vývojem matematických poznatků a osobnostmi, které je formulovaly s důrazem na evropský region, odkud pocházela většina významných matematiků a filosofů. (m. motivační, expoziční, práce s učebnicí, fixační)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhájí podložené závěry
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků

Kompetence komunikativní

- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence k podnikavosti

- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

Matematické tabulky (Pomůcka); Matematické, fyzikální a chemické tabulky

Rýsovací potřeby (Pomůcka); Trojúhelník a kružítko pro rýsování na tabuli, barevné křídly

Funkce (Pomůcka); Folie s funkcemi pro zpětný projektor

Tělesa (Pomůcka); Drátěné modely těles

Geogebra (Pomůcka); Matematický software pro výuku geometrie a funkcí

Matematický klokan (Soutěž); Mezinárodní soutěž

Matematická olympiáda (Soutěž); Mezinárodní soutěž

4. ročník - dotace: 4, povinný

Kombinatorika

výstupy	učivo
využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)	Základní kombinatorická pravidla, elementární kombinatorické úlohy Variace, permutace, kombinace Faktoriál, kombinační čísla a jejich vlastnosti Pascalův trojúhelník Binomická věta
Přesahy z a do: MAT (4. ročník): Základy pravděpodobnosti	

Základy pravděpodobnosti

výstupy	Učivo
využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly	Náhodný pokus, množina všech možných výsledků náhodného pokusu Náhodný jev a jeho pravděpodobnost Pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, opačného jevu Nezávislost jevů
Přesahy z a do: MAT (4. ročník): Kombinatorika	

Základy matematické statistiky

výstupy	učivo
diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	Statistický soubor, znak, jednotka Četnost a její grafické znázornění Charakteristiky polohy (průměry, modus, medián, percentil a kvartil) Charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná a mezikvartilová odchylka) Analýza a zpracování dat v různých reprezentacích (grafy, tabulky)

Posloupnosti a nekonečné řady

výstupy	učivo
řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností řeší aplikační úlohy s využitím probraných matematických metod	Určení posloupnosti graficky, výčtem, vzorcem pro n-tý člen a rekurentně Vlastnosti posloupností (monotónnost, omezenost) Aritmetická posloupnost, užití Geometrická posloupnost, užití Úlohy finanční matematiky Nekonečná geometrická řada, její součet a užití

2.3. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovední poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjí je a učí žáky zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání mládeže. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvarům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovední základ, Dějepis a Zeměpis. Vzdělávací obsah oboru Zeměpis je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a k orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života;
- chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, k vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích;
- chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami;
- rozvíjení prostorové představivosti o historických a soudobých jevech, k vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů;
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku;
- zvládání základů společenskovední analýzy a historické kritiky, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti;
- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřené o historickou i současnou zkušenost lidstva;
- chápání nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti;
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, události či sociálních jevů a procesů; rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu;
- uplatňování partnerských přístupů při spolupráci;
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovedním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů;
- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.

2.3.1. Dějepis

V rámci předmětu dějepis (DEJ) jsou žáci seznámeni s nejnovějšími poznatky a výsledky vědeckého bádání v oblasti civilizačního a kulturního vývoje lidstva od pravěku až na práh současnosti. Toto je možné v dané hodinové dotaci programovým zaměřením na klíčové dějinné jevy vykládané v širších souvislostech. Hlavním smyslem DEJ má být vytvoření kulturního rozhledu a vnímání souvislostí historických jevů nejen v kontextu českých, ale i v přesahu do evropských, resp. obecných světových dějin. Zaměření na tento cíl na této úrovni

DEJ nemůže být ale zcela na úkor faktografické stránky dějin, kdy žáci mají získat základní faktografickou historickou výbavu.

V prvním ročníku jsou žáci seznámeni s obecnou charakteristikou dějepisu a historického bádání, látka podává v základních obrysech vývoj lidstva v pravěku. Těžiště spočívá ve výkladu o starověkých civilizacích s důrazem na starověké Řecko a Řím. V závěru se žáci seznámí se složitým přechodem antiky do období raného středověku.

Druhý ročník přináší dlouhé období od vrcholného středověku až po dobu osvícenství v 18. století. Pozornost se koncentruje na evropskou historii, přičemž značný prostor je věnován českým dějinám zasazeným do středoevropského, ale také celoevropského rámce.

V rámci třetího ročníku se začíná zlomovým obdobím konce 18. století, důraz je kladen nejen na popis politických dějin, ale detailně věnuje i otázkám industrializace, sociálním a kulturním dějinám a vzniku a vývoji nových moderních států. V druhé části se žáci seznámí s okolnostmi 1. Světové války a poválečného uspořádání světa. Detailně je přiblížena problematika vzniku ČSR a prvorepublikové demokracie v rámci Versailleského systému

Témata čtvrtého ročníku začínají složitou historií 2. světové války a následujícím bipolárním rozdělením světa. Důraz je kladen na vývoj v Československu a na charakteristiku komunistické totalitní moci. Žáci jsou seznámeni s detaily Pražského jara, normalizace i Sametové revoluce včetně polistopadového vývoje až do počátku 21. století. V dějinách mezinárodních vztahů se témata soustředí na klíčové střety obou bloků po 2. světové válce. Žáci jsou také detailně seznámeni s historickým pozadím a vývojem izraelsko-arabského konfliktu.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje a organizuje učební činnost
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- problém správně interpretuje
- dokáže využít různých postupů
- vybírá metodu

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření

informací různého typu

- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů

4. ročník - dotace: 2, povinný

Návštěvy muzejních expozic (VČM, Praha, atd.) (Aktivita) - Exkurze do muzeí a výstavních síní dle aktuální nabídky

Dějepisné referáty (Aktivita) - ústní referát dle zadaného tématu

Příběhy bezpráví (Aktivita) - Projekce historického dokumentu k moderním československým dějinám a následná beseda s pozvanými hosty - pamětníky

Dějepis pro Gymnázia 4 (Pomůcka) - učebnice

Atlas světových dějin 2 (Pomůcka) - dějepisný atlas

Atlas českých dějin 2 (Pomůcka) - dějepisný atlas

Dějepisné nástěnné mapy (Pomůcka) - nástěnné mapy dle vybavení školy

Památná místa našich dějin (Pomůcka) - Historické dokumentární filmy

Dějiny světa a Evropy 1914 - 1945 na mapách (Pomůcka) - CD-ROM - mapy

Dějiny světa a Evropy 1945 - 2004 na mapách (Pomůcka) - CD-ROM - mapy

Dokumentární filmy ČT o československých dějinách (Pomůcka) - dokumentární filmy

II. světová válka

výstupy	učivo
charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury	Druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust) Vypuknutí druhé světové války, západní tažení a bitva o Anglii Napadení Sovětského svazu a obrat ve vývoji války Od Mnichova k okupaci, Protektorát Čechy a Morava Zahraniční odboj Českoslovenští vojáci na frontách druhé světové války Závěrečné etapy druhé světové války Charakteristické rysy druhé světové války
přesahy z a do: SDE (4. ročník): Vývoj česko-německých vztahů	

Evropa a svět po II. sv. válce

výstupy	učivo
charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty vysvětlí základní problémy	Důsledky druhé světové války – Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) Počátky studené války - německá otázka Československo po válce, život v osvobozené republice - postavení a osudy národnostních menšin Porážka demokracie v Československu a upevnění

vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích	komunistického režimu v Československu Upevnění východního bloku – jeho politický, hospodářský a sociální vývoj, SSSR jako světová velmoc, RVHP, Varšavská smlouva Svět Západu a vznik atlantického spojení, vývoj demokracie, USA jako světová velmoc První krize sovětského bloku Svět mezi Západem a Východem – životní podmínky na obou stranách „železné opony“ "Budování" socialismu v Československu a Pražské jaro Od reformy k normalizaci Normalizační Československo (70. a 80. léta)
přesahy z a do: SDE (4. ročník): Vývoj česko-německých vztahů	

Rozpad bipolárního rozdělení světa

výstupy	učivo
popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě	Rozpad sovětského bloku Obnovení demokracie a rozpad Československa Integrační cesta ČR - NATO, EU Významné postavy české společnosti a politiky na přelomu 20. a 21. století
přesahy z a do: SDE (4. ročník): Vývoj česko-německých vztahů	
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Žijeme v Evropě metody: metody hromadného vyučování (analytický a synkritický postup), skupinové vyučování, rozhovor, výklad, metoda ilustrace příkladem MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Role médií v moderních dějinách metody: metody hromadného vyučování (analytický a synkritický postup), skupinové vyučování, rozhovor, výklad, metoda ilustrace příkladem, metoda ilustrace či demonstrace příkladem (filmové ukázky)	

Ohniska konfliktů

výstupy	učivo
vymezení základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	Ohniska konfliktů v 2. polovině 20. století Korejská válka Druhá berlínská krize Karibská krize

pokrytí průřezových témat

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
- metody: metody hromadného vyučování (analytický a synkritický postup), skupinové vyučování, rozhovor, výklad

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Základní problémy sociokulturních rozdílů
- metody: metody hromadného vyučování (analytický a synkritický postup), skupinové vyučování, rozhovor, výklad, metoda ilustrace příkladem

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Role médií v moderních dějinách
- metody: metody hromadného vyučování (analytický a synkritický postup), skupinové vyučování, rozhovor, výklad, metoda ilustrace příkladem, metoda ilustrace či demonstrace příkladem (filmové ukázky)

2.3.2. Základy společenských věd

Základy společenských věd (ZSV) si kladou za cíl seznámit žáky se základním přehledem společenských věd. V rámci učebních osnov je tento cíl dosažen charakteristikou jednotlivých věd a úvodem do jimi řešených témat.

V prvním ročníku je kladen důraz na úvod do psychologie jako oboru, který má v praxi pomoci poznávat lidi, působit na ně, uspořádávat podmínky lidského života a lépe poznat sebe sama. Důraz je kladen na charakteristiku obecné psychologie a úvod do psychologie osobnosti, psychologie vývojové a sociální. Otázkou společnosti a začlenění člověka do ní se potom zabývá úvod do sociologie.

Tématem druhého ročníku je úvod do politologie. Žáci mají získat základní přehled o teorii i praxi politických jevů. Zároveň se učí kriticky posuzovat zprávy médií, vytvářet si vlastní názor na aktuální politicko-společenské dění. Znalostmi z politologie v praktickém a globálním měřítku se pak zabývá teorie mezinárodních vztahů s důrazem na problematiku evropské integrace a mezinárodní bezpečnosti.

Ve třetím ročníku základy práva seznámí žáky s aktuálním stavem právního řádu v České republice s důrazem na skutečnosti, s kterými se žák může dostat do kontaktu. Následuje oblast ekonomických jevů a jejich každodenního vlivu na život jedince i společnosti. Jako úvod před tématem filosofie získají žáci základní přehled o etice a etických teoriích, kde je kladen důraz na soudobé etické problémy.

Závěr studia ZSV je ve čtvrtém ročníku věnován úvodu do filosofie a přehledu vývoje evropského myšlení od řecké přírodní filosofie k postmoderně.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje a organizuje učební činnost
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další

práci

Kompetence k řešení problémů

- problém správně interpretuje
- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- vybírá metodu
- dokáže využít různých postupů
- posuzuje jednotlivé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanská

- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc

- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání
- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu

Kompetence k podnikavosti

- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

4. ročník - dotace: 1, povinný

Besedy a exkurze (Aktivita) - Návštěvy příležitostných besed, exkurzí či seminářů vztahujících se k výuce

Četba a rozbor filozofických textů (Aktivita) - Četba, rozbor a diskuse nad vybranými filozofickými texty v souvislosti s výukou

Filozofická literatura (Pomůcka) - Vybraná filozofická literatura české provenience
Základy filozofie

výstupy	učivo
objasní podstatu filozofického tázání , porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitelky a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje	Podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie a mýtu, k náboženství, vědě a umění Filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení Pojem a zdroje filosofie, podstata filosofie, hlavní filosofické disciplíny Antická filosofie - předsókratovská (Mílétská škola, Pythagoras a jeho škola, Eleaté, Hérakleitos z Efesu, Sofisté, Antičtí atomisté) Antická filosofie - klasická (Sókratés, Platón, Aristotelés) Antická filosofie - helénistická (Stoikové, Epikurejci, Skeptici) Úvod do křesťanství Středověká filosofie (Patristika, Scholastika, Středověká arabská a židovská filosofie, postavy a myšlení renesance)

filozofického myšlení rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení	Filosofické systémy baroka (Descartes, Spinoza, Leibniz) Filosofie osvícenství - Anglie, Francie Německo - Immanuel Kant, německý idealismus - Hegel Filosofie 19. století (Pozitivismus, Marxismus, Iracionalismus - Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche) Filosofie 20. století (Pragmatismus, Fenomenologie, Existenciální filosofie, Heidegger, Postmoderní filosofie) Přehled vývoje české filosofie
přesahy z a do: SZS (4. ročník): Základy filosofie	

2.4. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zařazení oblasti Člověk a zdraví do vzdělávání umožňuje prohloubit vztah žáků ke zdraví, posílit rozumové a citové vazby k dané problematice a rozvinout praktické dovednosti, které určují zdravý životní styl a kvalitu budoucího života v dospělosti. Zařazení této vzdělávací oblasti vychází i z předpokladu, že dobře připravení a motivovaní absolventi gymnázií mohou později výrazně ovlivňovat životní a pracovní postoje ke zdraví v celé společnosti.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se vzdělávacími obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova navazuje ve svých výstupech i obsahu na stejnojmennou vzdělávací oblast pro základní vzdělávání. Jestliže se základní vzdělávání zaměřovalo především na utváření vztahu ke zdraví a na poznávání preventivní ochrany vlastního zdraví a bezpečí, vzdělávání na gymnáziu směřuje důsledněji k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví v rámci širší komunity. Znamená to, že absolvent gymnázia by měl být připraven sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností i v rámci své budoucí rodiny, pracoviště, obce atd.

Významnou roli při tom hraje větší schopnost žáků získávat informace, analyzovat jejich obsah, ověřovat (uplatňovat) poznané v praktických činnostech, diskutovat o vzniklých problémech, o jejich prožívání, o vlivu konkrétních postupů řešení na zdraví atd. Realizace této vzdělávací oblasti tak (v porovnání se základním vzděláváním) daleko více staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech, ale i na uvědomělejší utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví, na organizačních schopnostech atd.

Výchova ke zdraví má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovední vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, rodičovských rolích, ve styku s návykovými látkami a jinými škodlivinami, při ohrožení bezpečí atd.) a k osvojování praktických postupů vhodných pro všestrannou aktivní podporu osobního, ale i komunitního a globálního zdraví (v běžném životě i při mimořádných událostech).

Tělesná výchova usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů (možností). Využívá k tomu specifických emočních prožitků, sociálních situací a bioenergetických zátěží v individuálně utvářené nabídce pohybových činností (od zdravotně rekreačních až po výkonnostní). Z hlediska celoživotní perspektivy

směřuje tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností (kondičních a vyrovnávacích programů) v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami. Významná zůstává otázka bezpečnosti a úrazové prevence při pohybových činnostech. Velká pozornost je i nadále věnována rozvoji pohybového nadání i korekcím pohybových znevýhodnění (oslabení).

Je třeba i nadále dbát na to, aby pohled na problematiku zdraví nebyl úzce oborový a podpora zdraví prolínala celým vzděláváním i režimem školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování;
- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy;
- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí;
- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví;
- uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů;
- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností;
- zprostředkování vzhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života;
- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami;
- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí;
- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků, ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků;
- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.

2.4.1. Tělesná výchova

Tělesná výchova je předmět, který by měl rozvíjet sportovní schopnosti a dovednosti žáků. Na základě jejich schopností se pedagogové školy snaží seznámit žáky s různými druhy sportů. Na naší škole při hodinách tělesné výchovy rozvíjíme dovednosti v atletice, gymnastice, volejbalu, florbalu, basketbalu, kopané a dalších sportech.

Kromě těchto aktivit se snažíme zlepšovat základní lidské dovednosti jako je rychlost, vytrvalost, síla a regenerace organismu.

Pořádáme pravidelné kurzy lyžování pro první ročníky, kde vyučujeme sjezdové a běžecké lyžování, pro zájemce je možná výuka snowboardingu.

Na letním kurzu druhých ročníků žáci získávají základní znalosti o orientačním běhu a rozvíjí herní dovednosti v míčových hrách.

Ve třetím ročníku organizujeme vodácký kurz na řece Vltavě, kde seznamujeme žáky se základy tábornictví, pádlování a kormidlování s kánoí a sjíždění jezů.

Při větším počtu žáků s osvobozením od tělesné výchovy jsme připraveni otevřít předmět Zdravotní tělesná výchova.

Žáci naší školy jsou vedeni k dodržování základních hygienických návyků.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- plánuje a organizuje učební činnost
(navázáno na: *své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj*)
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- vybírá metodu
(navázáno na: *uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice*)
- dokáže využít různých postupů
(navázáno na: *je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran*)
- posuzuje jednotlivé varianty řešení
(navázáno na: *zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků*)
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy
- problém správně interpretuje
(navázáno na: *kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhájí podložené závěry*)

Kompetence komunikativní

- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu
- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- efektivně využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

Kompetence sociální a personální

- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

4. ročník - dotace: 2, povinný

Netradiční sporty

výstupy	učivo
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události	Seznámení se základními pravidly a herními variantami her: frisbee, lacros, ringo, nohejbal, badminton

Atletika

výstupy	učivo
sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách	Důraz na správné technické provedení základních atletických disciplín Skok daleký z celého rozběhu Vrh koulí sunem Skok vysoký: flop z celého rozběhu Rozbor techniky jednotlivých disciplín pomocí videozáznamu Kompenzace svalových disbalancí Seznámení žáků s posilováním pomocí činky s důrazem na kvalitu prováděných cviků - trh, přemístění a nadhoz

Míčové hry

výstupy	učivo
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události	Důraz na kolektivní pojetí her Simulace soutěžního zatížení během her Nácvik herních variant a jejich aplikace při hře

Gymnastika

výstupy	učivo
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky)	Nácvik krátkých

na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události	sestav Prostná: přemet vpřed, kotoulem do dřepu, kotoul vzad do stoje na rukou, kotoulem vpřed do stoje spatného Hrazda: vzepření vzklopmo, vzepření jízmo, podmet s obratem Kondiční testy: 1min. přeskoky švihadla, 2min. lehy-sedy, kliky na počet, shyby na počet
---	---